

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3To/11/2015
Identifikačné číslo spisu:	9515100124
Dátum vydania rozhodnutia:	02.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9515100124.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 2. decembra 2015 v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci proti obžalovanému S. B. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. e/ Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b/ Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/18/2015, z 1. októbra 2015 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T/18/2015, z 1. októbra 2015 v časti - vo výroku o ochrannom dohľade.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku
obžalovanému S. B., nar. XX. júna XXXX v T., trvale
bytom C., t.č. vo väzbe
v Ústave na výkon väzby Nitra,

podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, § 78 ods. 1 Trestného zákona u k l a d á ochranný dohľad vo výmere 1 rok.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona a § 455 Trestného poriadku obžalovaný bude povinný ihneď po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody jedenkrát v kalendárnom týždni osobne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho pobytu.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný S. B. uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. e/ Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b/ Trestného zákona pre skutok, že

dňa 15. decembra 2014 si s vopred uváženou pohnútkou usmrtiť poškodeného, W. D., nar. XX. V.

XXXX, bytom C., v presne nezistenom čase, vo večerných hodinách, v meste Šaštín-Stráže, zobral z rodinného domu, na ul. O., revolver zn. Atak Arms Ltd., model STREAMER R1, kaliber 6mm ME Flobert, v.č. XXXX-XXXXXX s vloženými 2 ks mosadzných nábojníč, ktoré tvorili súčasť nábojov s okrajovými zápalmi kalibru 6mm ME Flobert, výrobcu Seiller&Bellot a 3 ks nábojov s okrajovým zápalom kalibru 6mm ME Flobert, výrobcu zn. Seiller&Bellot, s mosadznými nábojnicami, ktoré sú laborované sférickými olovenými strelami a samonabíjaciu pištoľ zn. Walther model PP (plynovka), kalibru 9 mm P.A.Blanc, v.č. Z. so zásobníkom, a následne odišiel k pohostinstvu B., ktoré sa nachádza na ul. C. v obci Šaštín-Stráže, a tu sa postavil pred odostreté okno pohostinstva, kde sa v tom čase okrem iných, nachádzal aj poškodený W. D., ktorému ukázal jednu zo strelných zbraní, ktoré mal so sebou a ľavou rukou si prešiel krížom pod krk, načo poškodený z obavy o svoj život a zdravie, telefonicky privolať hliadku PZ, ktorá následne S. B. našla na ulici pred obytným domom poškodeného W. D., a na ich výzvu, čo tam robí, tento hliadke uviedol, že čaká na W. D., ktorého chce zabiť zato, čo mu urobil pred dvomi rokmi, a že sa mu chce zato pomstiť, načo bol príslušníkmi PZ predvedený a strelné zbrane, ktoré mal pri sebe, na výzvu príslušníkov PZ dobrovoľne vydal, pričom uvedené zbrane a strelivo sú v zmysle ustanovenia zákona č. 190/2003 Z.z. v platnom znení, považované za strelivo a zbrane kategórie D, ktoré môže nadobudnúť do vlastníctva právnická alebo fyzická osoba staršia ako 18 rokov, ktorá je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, pričom S. B. bol dňa 1. júna 2000 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 1T/8/2000, uznaný za vinného z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1 k § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb.

Za to bol odsúdený podľa § 144 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, § 39 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona s prihliadnutím na ustanovenie § 38 ods. 2, ods. 8 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov a podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona ho súd zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Súd prvého stupňa zároveň obžalovanému uložil, postupom podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, § 78 ods. 1 Trestného zákona, ochranný dohľad na 2 roky a podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona aj trest prepadnutia vecí revolveru, Atak Arms Ltd., model STREAMER R1, cal. 6 mm ME-Flobert, v.č. XXXX-XXXXXX. Špecializovaný trestný súd, podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Trestného zákona, uložil obžalovanému aj ústavné protialkoholické liečenie.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že obžalovaný dňa 15. decembra 2014 s cieľovou pohnútkou išiel domov zobrať si revolver (do ktorého dňa 11. decembra 2014 kúpil dva druhy nábojov - doklad o kúpe na č. l. 182 spisu), a následne vyhľadal poškodeného v pohostinstve „U Dragúňa“, ktorému cez okno pohostinstva naznačil, že ho chce fyzicky zlikvidovať. Vtedy začal mať D. obavy z konania S. B., pričom jeho obavy zosilneli po následnom telefonáte od svedka H., ktorý W. D. upozornil na to, že mu volala matka S. B., C. B., ktorá vyjadrila obavy, že jej syn chce D. zabiť. Táto jej obava mala reálne základy, pretože S. B. si zobral z domu zbraň a vyhrážal sa na adresu D.. Konanie a úmysel S. B. potvrdzujú svedecké výpovede príslušníkov hliadky Policajného zboru, pred ktorými aj po zadržaní vykrikoval, že chce W. D. zabiť a žiadal od nich, aby mu vrátili zbraň, ktorú mu zobrali. Toto vykrikovanie na adresu D. potvrdil vo svojej výpovedi aj Q. T.. Úmysel fyzickej likvidácie W. D. potvrdzuje aj skutočnosť, že v čase, keď S. B. čakal na W. D. pred jeho domom podľa výpovedí svedkov nstržm. I. a por. H. držal v pravej ruke revolver, ktorý bol konštrukčne určený na strelbu nábojmi 6 mm ME nábojmi Flobert a v nábojovej komore tohto revolvera mal strelby schopné náboje. W. D. chcel zlikvidovať, nie len postrašiť. Podľa názoru súdu je irelevantné tvrdenie, že predmetná zbraň nebola spôsobilá spôsobiť smrteľné zranenie, resp. mohlo ňou byť spôsobené smrteľné zranenie iba za určitých okolností (zásah oka alebo krku), pretože zbraň bola nabitá viacerými nábojmi a pri strelbe hoci aj v noci, ale z krátkej vzdialenosti, je zraňujúci účinok projektílov na telo človeka zrejmý. Bola iba otázka náhody, kam by bola obeť - poškodený zasiahnutý. O tom, že by obžalovaný S. B. neváhal použiť strelnú zbraň a vystreliť ňou na obeť aj opakovane, svedčí skutočnosť, že už pri predchádzajúcom pokuse trestného činu vraždy strieľal na obeť opakovane a poškodený vtedy prežil iba preto, že mu bola poskytnutá okamžitá lekárska pomoc. Skutočnosť, že obžalovaný mal v roku 2012 konflikt s W. D. (ktorého bol on sám iniciátorom, pričom pri tomto konflikte sám utrpel úraz hlavy), v ňom umocnila odhodlanie na pomstu D. za všetky

predchádzajúce krivdy. Z uvedených skutočností je možné vyvodiť záver, že S. B. konal v priamom úmysle poškodeného D. zabiť, vzal si so sebou na dokonanie skutku tie zbrane, ktoré mal k dispozícii a ktoré považoval za dostatočne efektívne na to, aby skutok dokonal. Zo znaleckého posudku z odboru zdravotníctva vyplýva, že za určitých okolností mohol tento úmysel aj dokonať. Bolo by iba otázkou momentálnej dispozície obvineného, či by poškodeného zranil, alebo opakovanými výstrelmi zabil. V tejto súvislosti neobstojí obrana obvineného, že chcel poškodeného iba zastrašiť, aby mu už tento dal pokoj. Všetky zadovážené dôkazy vytvárajú reťaz, ktorá potvrdzuje úvahy o príprave úkladnej vraždy z pomsty. Podporuje ich aj záver znaleckého posudku z odboru psychológie, podľa ktorého možno u obvineného z psychologického hľadiska počítať s možnosťou recidívy trestnej činnosti. Súd nezistil u obžalovaného žiadne poľahčujúce ani priťažujúce okolnosti v zmysle ustanovenia § 36, § 37 Trestného zákona. Pri ukladaní trestu súd mal na zreteli ustanovenie § 39 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. Berúc do úvahy osobné a rodinné pomery obžalovaného, súd má za to, že príprava na prejednávany zločin nedosahuje takú závažnosť, ako to predpokladá trestná sadzba ustanovená pre dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 2 Trestného zákona. Súd dospel k presvedčeniu, že trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, by bol pre obžalovaného neprimerane prísny. Súd zastáva názor, že na ochranu spoločnosti postačuje i trest v nižšej výmere, pričom pomerom obžalovaného, jeho osobe a možnostiam nápravy je podľa názoru súdu primeraný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Súd zaradil obžalovaného podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody do Ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, pretože so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia obžalovaného má za to, že v ústave na výkon trestu stredného stupňa strázenia bude jeho náprava lepšie zaručená. Podľa názoru súdu je v prípade obžalovaného primerané uložiť mu ochranný dohľad na dobu dvoch rokov“.

Proti tomuto rozsudku podal riadne a včas odvolanie obžalovaný. Odvolaním napadol všetky výroky rozsudku súdu prvého stupňa ako aj zákonnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil pre podstatné chyby konania a vec vrátil prvostupňovému súdu na doplnenie dokazovania a nové prejednanie. Ďalej argumentoval tým, že odôvodnenie prvostupňového súdu nepovažuje za dostačujúce a presvedčivé. Sudca sa nevysporiadal so zadováženými dôkazmi, tieto podrobne neodôvodnil, a to malo za následok, „že pri svojom rozhodovaní jeho činnosť mala zahŕňať aj správnu aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálneho prípadu, t.j. zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy a uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Prvostupňový súd použil právnu aplikáciu, že na základe skutku popísaného o vine, že spáchal obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. e/ Trestného zákona.“ Prvostupňový súd sa ustanovením § 13 ods. 1 Trestného zákona bližšie nezaoberal, pretože z odôvodnenia rozsudku nevyplyva, ktoré konanie uvedené v označenom ustanovení mal vykonať, pričom len teoreticky prichádza do úvahy vytváranie podmienok na spáchanie zločinu, pričom týmto podmienkam by obligatórne muselo byť naplnené pojmami úmyslu, kde na ktorom mieste dokoná zločin, alebo sa oň pokúsi, v ktorom čase uskutoční pokus alebo dokonanie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy a aké vecné podmienky vytváral, aby došlo k naplneniu ďalšieho vývojového štádia pokusu alebo dokonaniu obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy. Keďže objektívne vedel, že ani jednou zo zbraní, ktoré sú v kategórii D usmrtenie človeka nemôže vykonať je toho názoru, že nemohol naplniť skutkovú podstatu § 13 ods. 1 Trestného zákona prípravy na zločin. Ďalej poukázal na to, že len myšlienka trestným právom nie je postihnutelná. „Pojatie myšlienky spáchať trestný čin predstavuje obligatórne štádium, ale bez ďalšieho konania smerujúceho k dokonaniu trestného činu je veľmi vzdialené potencionálnemu trestnému následku. Pojatím samotnej myšlienky spáchať trestný čin, ešte spoločnosti nebezpečenstvo nehrozí a navyše v tomto okamihu nie je vôbec isté, či sa táto myšlienka bude realizovať“. Podľa obžalovaného ani prejav myšlienky či úmyslu spáchať trestný čin, nie je v platnej úprave priamo a všeobecne postihovaný. Ide o fakultatívne štádium, kedy sa páchatel chvalst pred inými tým, čo má v úmysle. Takýto prejav úmyslu spáchať trestný čin je treba odlíšiť, od trestných činov verbálnych, pri ktorých už samotné vyjadrenie hrozby naplňuje skutkovú podstatu iného trestného činu. Ďalej obžalovaný vysvetlil: „Tieto strelné zbrane nemôžu vyvolať smrteľný následok a v tomto smere poukazujem na závery znaleckého dokazovania na str. 153 až 158 Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ, ktorý v závere jednoznačne uviedli, že krátka expanzná zbraň samonabíjacia pištoľ nemeckej výroby zn. Völther model PP kalibru 9 mm P.A. Blanc výrobné č. Z. so zásobníkom z

roku 2011 je v zmysle zákona č. 190/2003 Z.z. v zmysle § 7, ako zbraň kategórie D, ktoré môže nadobúdať do vlastníctva PO alebo FO staršia ako 18 rokov. Na str. 156 uviedli, že strelbou za použitia predloženého streliva nemôže nastať smrteľný následok, lebo ide o krátku expanznú zbraň s nábojkami bez strely. Pokiaľ išlo o druhú krátku zbraň revolver tureckého výrobcu zn. Atak arms LTD model Streamer R1, kalibru 6 mm ME Flobert, výr. č. XXXX-XXXXXX, ide o zbraň určenú na strelbu výlučne s nábojmi s okrajovým zápalom kalibru 6 mm ME Flobert s úst'ovou kinetickou energiou vystrelenej strely menšou ako 7,5 joula. Ide o zbraň tiež kategórie D. Na str. č.l. 156 uviedli, že strelbou z predloženého revolvera by teoreticky nemalo dôjsť k smrteľnému poraneniu. Smrteľný účinok by nastal len ak by mala strela s energetickým zaťažením prierezu nad 50 joulov/cm² a tomu zodpovedá medzná rýchlosť strely nad 160 m/s. Tieto účinky zbraní mne boli známe. Súd do konania pribral znalca MUDr. Mariána Pamulu, ktorý uviedol, že zbrane plynového charakteru bez projektilu spôsobujú povrchové zranenie len pokiaľ ide o vystrelenie z bezprostrednej blízkosti. Pokiaľ ide o predložený revolver uviedol, že situácia je trochu iná a že pri zasiahnutí určitých oblastí tela by mohlo dôjsť k smrteľnému zraneniu. Uvádza, že to by sa jednalo hlavne teoreticky o strelnú ranu do oblasti oka, kde je mäkké tkanivo a do oblasti krku pri zranení tepny a neposkytnutí rýchlej a účinnej pomoci. Teda, že by sa nejednalo o priamy smrteľný účinok strely, ale o sekundárny následok poškodenia tepny strelou s prejavom masívneho krvácania. Tento záver znalca, ako jeho domnienku rozhodne popieram, pretože znalec z odboru balistiky uviedol, že výstrel zo vzduchovky má väčšiu intenzitu a rýchlosť a spôsobí horší následok ako strela z revolvera a taktiež pokusom pri streľbe z tohto revolvera, tento neprestrelí ani listový papier. Preto v tomto smere žiadam odvolací súd, aby bolo nariadené dokazovanie ústavom súdneho lekárstva buď Fakultnej nemocnice Martin alebo Fakultnej nemocnice Bratislava za účelom empirického poznania a vyvrátenia týchto domnienok znalca, ktorý žiaden pokus v tomto smere nevykonali. Preto chcem, aby odvolací súd preskúmal tieto všetky skutkové a právne námietky a aby sa vykonal vyšetrovací pokus za účelom vyvrátenia alebo potvrdenia záverov znalca MUDr. M. Pamulu. Som toho názoru, že som sa nedopustil konania, ktoré je mi kladené za vinu, môj pobyt na slobode nie je nebezpečný, vykonal som a osvedčil som sa po podmienčnom prepustení z predchádzajúceho odsúdenia, žil som a žijem bezúhonným občianskym životom. Chcem sa liečiť v protialkoholicknej liečbe, nakoľko mám za to, že som sa do tejto situácie dostal pod vplyvom alkoholu a pod vplyvom emočného konania pod vplyvom alkoholu, a preto si uvedomujem vzhľadom na výpovede svedkov policajtov, že som sa asi tak správal, hoci si na to nepamätám. Mám matku, ktorá je ťažko chorá, doteraz som žil s ňou v spoločnej domácnosti, je onkologicky nemocná, o čom predložím lekárske potvrdenia. Je osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, má 83 rokov a chcem sa o ňu postarať“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolaní preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pri tom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie obžalovaného S. B. je čiastočne dôvodné, avšak pre iné skutočnosti ako uviedol v odvolaní.

Najvyšší súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, najmä zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7 Tr. por., práva na obhajobu - § 2 ods. 9 Tr. por., náležitého zistenia skutkového stavu veci - § 2 ods. 10 Tr. por., voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Tr. por. i rovnosti strán (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14 Tr. por. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

K výroku o vine.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou, objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili

súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgán činný v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Špecializovaný trestný súd v konaní postupoval tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na jeho rozhodnutie. Starostlivo objasňoval okolnosti svedčiace proti obžalovanému ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech. Vykonané dôkazy hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. V odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ktoré skutočnosti a prečo vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia, taktiež akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov. Pokiaľ ide o skutkové zistenia súdu prvého stupňa najvyšší súd nemá žiadne ani tie najmenšie pochybnosti o tom, že stíhaný skutok sa stal a že ho spáchal obžalovaný S. B.. V tomto smere súd prvého stupňa výstižne a presvedčivo v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil na základe akých dôkazov a zistení z nich vyplývajúcich dospel k záveru o vine obžalovaného. Na takomto základe potom špecializovaný trestný súd vyvodil z dôkazov o podstate stíhaného trestného činu zistenia, ktoré sú správne.

Súd prvého stupňa sa zaoberal a vysporiadal s návrhmi na dokazovanie, skutkovou a právnou argumentáciou strán v konaní pri dodržaní princípov kontradiktórnosti konania. Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa. Pokiaľ sa skutkové závery prvostupňového súdu zakladajú na vnútornom presvedčení získanom po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a tieto závery boli vyvedené na podklade úplného zistenia skutkového stavu veci a zodpovedajú úvahám, ktorými sa k takýmto záverom došlo, nemožno súdu prvého stupňa vytknúť nedôslednosť alebo vnútorné rozpory a nemožno im potom v prospech obžalovaného úspešne odporovať odvolaním len preto, že súd mohol dospieť aj k iným záverom, keby sa bol správal inými úvahami. Najvyšší súd po preskúmaní hodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa nezistil, že by špecializovaný trestný súd pri hodnotení dôkazov nepostupoval podľa zákona v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. a vykonané dôkazy by vyhodnotil jednostranne v neprospech obžalovaného. Hodnotenie dôkazov súdom prvého stupňa neodporuje základným princípom logického myslenia.

Najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III US 339/08, II US 197/07, II US 78/05, IV US 252/04).

Právna kvalifikácia prejednávaneho skutku ako - obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. e/ Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b/ Trestného zákona aj podľa názoru najvyššieho súdu zodpovedá správnym úvahám súdu prvého stupňa v tomto smere a všetkých zákonným predpokladom na posúdenie prejednávaneho skutku práve podľa vyššie uvedených zákonných ustanovení. K argumentačným úvahám obžalovaného v odvolaní v súvislosti s právnou kvalifikáciou najvyšší súd poznamenáva.

Pri konaní s vopred uváženou pohnútkou - ods. 1 § 144 Trestného zákona ide o situáciu, kedy si páchatel vopred, t.j. pred spáchaním trestného činu zváži rozhodujúce okolnosti vykonania činu vrátane určenia miesta a času spáchania činu, použitia zbrane, či iného prostriedku vhodného na usmrtenie obete s cieľom, aby došlo k úspešnému vykonaniu činu, tzn. že si čin z hľadiska vykonania naplánuje. Nie je však potrebné, aby taký plán bol premyslený do najmenších detailov, postačí rámcové vymedzenie rozumných skutočností vykonania činu v predstave páchatela, ktoré následne môže byť pri samotnom uskutočňovaní doplňované, či menené vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a vývoj situácie.

Vopred uvážená pohnútka sa vzťahuje nie len na samotné rozhodnutie, pri ktorom páchatel' dopredu zvažuje všetky okolnosti svedčiace pre úmyselné usmrtenie tak aj proti nemu, ale zahŕňa i voľbu vhodných prostriedkov pre uskutočnenie spôsobu vykonania usmrtenia iného, pričom z hľadiska časového je tu určitý odstup od vlastného spôsobu spáchania trestného činu vraždy, pretože ide vo svojej podstate o naplánovanie vykonania takého činu. Na druhej strane nie je vyžadovaná nejaká zvláštna rafinovanosť, detailné premyslenie celej situácie, rozplánovanie jednotlivých fáz útoku, ani zváženie všetkých do úvahy prichádzajúcich okolností, ale postačí i naplánovanie v podstate „primitívne“ v závislosti na rozumovej úrovni páchatel'a, kedy taký páchatel' dopredu zvážil podstatné okolnosti pre vykonanie činu. Nie je rozhodujúce, či vlastné naplánovanie bolo vykonané v takom rozsahu, ktorý zaisťuje úspešné usmrtenie iného, poprípade či konanie páchatel'a dospelo aspoň do štádia pokusu, pretože trestná je i príprava úkladnej vraždy s vopred uváženou pohnútkou.

Práve vyššie uvedeným sa úkladná vražda podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona odlišuje od „klasickej“ vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej sa môže páchatel' dopustiť napr. v zlosti, afekte, rozrušení, pri hádke, a teda bez predchádzajúceho zámeru - vopred uváženej pohnútky.

V konaní obžalovaného S. B. predchádzajúcemu samotnému činu, v rámci ktorého si obžalovaný zadovážil strelby schopné zbrane (hoci s plynovými nábojkami), s nimi sa na daný útok voči poškodenému vyzbrojil, tým že tieto (túto zbraň) poškodenému ukázal a konkludentne mu pohrozil usmrtením, v spojení s tým, že poškodeného vyhľadal v reštaurácii a následne ho čakal pred jeho domom, dostatočne dokumentuje, že obžalovaný sa pripravil na usmrtenie poškodeného W. D. zadovážením prostriedkov na takýto útok, pričom nešlo už len o myšlienku, ale o konkrétne a premyslené konanie. Tým boli naplnené všetky podmienky na použitie právnej kvalifikácie podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona i § 144 ods. 1 Trestného zákona.

Z ďalších dôkazov a okolností prípadu vyplýva opodstatnenosť použitia právnej kvalifikácie aj podľa písm. a/ ods. 2 § 144 Trestného zákona: „a už bol odsúdený za trestný čin vraždy“, pretože na takého posúdenie postačí, aby bol páchatel' predtým odsúdený za spáchanie trestného činu vraždy v ktoromkoľvek vývojovom štádiu, tzn. v štádiu prípravy pokusu či dokonania. Vývojové štádium trestného činu vraždy teda nezohráva žiadnu úlohu pri úvahách o právnej kvalifikácii podľa písm. a/ ods. 2 § 144 Trestného zákona. Rozhodujúcim slovným spojením v označenom zákonom ustanovení je „už bol odsúdený...“. Z pripojeného spisu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 1T/8/2000, vyplýva, že obžalovaný S. B. už bol za pokus trestného činu vraždy odsúdený (podrobnosti viď v rozsudku špecializovaného trestného súdu vo výroku o vine i v odôvodnení) a toto odsúdenie zatiaľ nemá zahľadené. Tým boli splnené všetky podmienky na použitie právnej kvalifikácie aj podľa písm. a/ ods. 2 § 144 Trestného zákona.

Opodstatnenosť použitej právnej kvalifikácie aj podľa písm. e/ ods. 2 § 144 Trestného zákona vyplýva zo všetkých okolností prípadu nesporne však z výpovedí poškodeného D. o predchádzajúcom konflikte medzi ním a obžalovaným, ale najmä z vyjadrení obžalovaného, ktorý sám deklaroval svoj úmysel nie len konkludentne (ukázaním podrezania hrdla cez okno reštaurácie), ale i ústne a opakovane pred policajtmí, keď im povedal: „Čakám na D., aby som ho zabil za to, čo mi urobil pred dvoma rokmi, chcem sa mu pomstiť“ (č. l. 72, č.l. 79). Takýmito vyjadreniami obžalovaný zrozumiteľne, jasne a veľmi presvedčivo vyjadril svoj úmysel usmrtiť iného z osobitného motívu - pomsty. Tým boli splnené všetky podmienky na použitie právnej kvalifikácie podľa písm. e/ ods. 2 § 144 Trestného zákona a zároveň vylúčené všetky úvahy ohľadom dobrovoľného upustenia od dokonania trestného činu, na ktoré obžalovaný v odvolaní odkazom na § 13 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. poukázal.

Obavu zo skutočného a reálneho dokonania činu obžalovaným S. B. voči poškodenému W. D. zvýrazňujú okolnosti predchádzajúceho pokusu vraždy, ktorého sa obžalovaný dopustil obdobným spôsobom, keď pohrozil zabitím K. Q. a odzadu do neho vystrelil a strelil do neho aj vtedy, keď poškodený ležal bezvládne na zemi a útoku sa nebránil (viď rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.l. 488 až 497 pripojeného spisu a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.l. 526 až 530 pripojeného spisu). Každý, a to doslova (matka obžalovaného, ktorá prostredníctvom O. H. varovala

poškodeného, poškodený i ďalší svedkovia), opodstatnene očakávali „to najhoršie“ - dokonanie činu, a preto len vďaka varovaniu matky obžalovaného, obozretnosti poškodeného a včasného zásahu polície obžalovaný nedokonal čin, na ktorý sa z pomsty a s vopred uváženou pohnútkou pripravil.

S ohľadom na uvedené najvyšší súd uzatvára, že všetky argumenty obhajoby súvisiace s použitou právnou kvalifikáciou a nenaplnením znakov skutkovej podstaty prejednávaného trestného činu považuje za neudržateľné.

Pokiaľ obhajoba namietala, že použité zbrane neboli spôsobilé privodiť smrteľné zranenia, tu najvyšší súd poznamenáva, že táto skutočnosť nezohrala najvýznamnejšiu a ani najpodstatnejšiu úlohu, pretože hrozba zavraždenia W. D. bola reálna a od okamihu, keď obžalovaný cez okno poškodenému ukázal podrezanie hrdla, samozrejme v spojení s už vyššie uvedenými okolnosťami prípadu totiž hrozilo i to, že obžalovaný mohol výstrelmi zo zbrane eliminovať schopnosť obrany poškodeného a čin dokončiť, napr. jeho dobitím rukoväťou zbrane alebo inak.

Najvyšší súd uzatvára, že konaním obžalovaného S. B. popísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona, § 144 ods. 1, ods. 1 písm. a/, písm. e/ Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. b/ Trestného zákona tak, ako to správne ustálil už Špecializovaný trestný súd v Pezinku.

K výroku o treste odňatia slobody, k výroku o treste prepadnutia veci a k výroku o ochrannom opatrení - ústavnom protialkoholickom liečení.

Obžalovaný odvolaním síce napadol i tieto výroky, vôbec však neargumentoval z akých dôvodov.

S ohľadom na to, že sa necíti byť vinným, je logické a pochopiteľné, že žiadny trest pre obžalovaného nie je prijateľný. Hoci najvyšší súd nemôže reagovať na obhajobné argumenty, týkajúce sa výroku o treste, konštatuje, že špecializovaný trestný súd pri ukladaní trestu odňatia slobody, a to jeho druhu i výmery postupoval v súlade so zákonom, keď primeraným spôsobom aplikoval zmierňujúce ustanovenie § 39 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona v spojení s § 39 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona i ustanovenie § 38 Trestného zákona. Špecializovaný trestný súd nepochybil ani pri zaradení obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, keď opäť opodstatnene použil zmierňovacie ustanovenie § 48 ods. 4 Trestného zákona.

Právne úvahy špecializovaného trestného súdu týkajúce sa výroku o treste odňatia slobody vyjadrené na strane 16 a 17 rozsudku si najvyšší súd osvojil, považuje ich za dostatočné, kompletne, presvedčivé a preto na ne odkazuje.

Špecializovaný trestný súd rozhodol správne aj v časti uloženia trestu prepadnutia veci - revolveru ATAK výrobné číslo XXXX-XXXXXX a nepochybil ani pri uložení ochranného opatrenia - ústavného psychiatrického liečenia. Súd prvého stupňa však v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 tretia veta Trestného poriadku („ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky“) neodôvodnil výrok o treste prepadnutia veci a ani výrok o ochrannom opatrení - ochrannom protialkoholickom liečení, čím sa jeho rozsudok v tejto časti stal nepreskúmateľným. Nič na veci nemení ani skutočnosť, že obžalovaný proti týmto výrokom vecne neargumentoval a dokonca sám uviedol, že sa chce liečiť v protialkolickej liečbe (str. 7 odvolania obžalovaného).

Pochybenie špecializovaného trestného súdu v tejto časti je však v rámci prieskumnej a rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu odstrániteľné, a preto najvyšší súd dopĺňa nasledovné.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona súd uloží trest prepadnutia veci, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu.

Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona trest prepadnutia veci môže súd uložiť, len ak ide o vec patriacu páchateľovi.

Z povahy veci a zo všetkých okolností prípadu je nesporné, že obžalovaný S. B. je vlastníkom revolvera ATAK, výrobné číslo XXXX-XXXXXX a že tento použil na spáchanie prejednávaneho trestného činu. Uvedenú zbraň dobrovoľne vydal pre účely trestného konania (č.l. 193) a táto bola a je k dispozícii ako vec doličná. Z uvedeného je zrejmé, že boli splnené všetky podmienky na uloženie trestu prepadnutia veci, a preto špecializovaný trestný súd rozhodol správne a v súlade so zákonom, keď obžalovanému uložil aj trest prepadnutia veci presne špecifikovanej vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Trestného zákona súd môže uložiť ochranné liečenie aj vtedy, ak páchateľ spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním.

Objektívne bolo preukázané, že obžalovaný sa dopustil stíhaného skutku pod vplyvom alkoholu (obžalovaný to priznal č.l. 41 - 42, 224), potvrdzujú to svedkovia (č.l. 72, 79) a zo záverov znaleckého dokazovania (č.l. 128, 129, 130) vyplynulo, že vyšetrením obžalovaného bola u neho zistená závislosť od alkoholu. Znalci navrhli menovanému uloženie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou nakoľko zabezpečením trvalej abstinencie sa u obžalovaného vylúči riziko recidívy a kriminogénnych aktivít v ebrietach (č.l. 130). Preto najvyšší súd považuje rozhodnutie špecializovaného trestného súdu vo výroku o uložení ochranného liečenia - ústavnej protialkoholickéj liečby za opodstatnené, správne a zákonné

K výroku o ochrannom dohľade.

V tejto časti rozhodol špecializovaný trestný súd čiastočne správne, keď síce v súlade so zákonom uložil obžalovanému ochranné opatrenie - ochranný dohľad. Nepostupoval však kompletne tak, aby tento výrok bol úplný a súladný so všetkými ustanoveniami, ktoré upravujú podmienky výkonu ochranného dohľadu. Preto pochybenie súdu prvého stupňa vo výroku o ochrannom dohľade napravil sám najvyšší súd týmto rozsudkom.

V prvom rade najvyšší súd konštatuje, že vyhovel odvolaniu obžalovaného (hoci proti tomuto výroku v odvolaní nepredniesol žiadne argumenty), keď skrátil dobu trvania ochranného dohľadu na jeden rok. Obžalovaný po vykonaní trestu odňatia slobody opustí brány väznice vo veku 65 rokov s predpokladane vyliečenou závislosťou na alkohole. Možno oprávnene očakávať, že výkon trestu odňatia slobody splní svoj najmä prevýchočný účel a obžalovaný pochopí, že musí dodržiavať zákony platné v tejto spoločnosti, čím by malo dôjsť k jeho náprave. Potom postačí ako preventívne opatrenie - ochranný dohľad vo výmere jedného roka.

V ďalšom najvyšší súd postupom podľa § 77 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona a § 455 Trestného poriadku doplnil chýbajúcu časť výroku o ochrannom dohľade.

Podľa § 77 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona odsúdený, ktorému súd uložil ochranný dohľad, je po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinný osobne sa hlásiť v určených lehotách.

Podľa § 455 Trestného poriadku ochranný dohľad vykonáva probačný a mediačný úradník okresného súdu, v ktorého obvode je miesto pobytu osoby, ktorej bol ochranný dohľad uložený, a to v rozsahu určenom v rozhodnutí súdu. Pritom dbá, aby sa do práv odsúdeného zasahovalo len v miere nevyhnutne potrebnej na dosiahnutie účelu ochranného dohľadu.

Probačný a mediačný úradník kontroluje plnenie povinností odsúdeným, ktoré sú uvedené v ustanovení § 77 ods. 1 Trestného zákona. Medzi tieto patrí aj hlásenie sa v lehotách určených v rozhodnutí súdu. Probačný a mediačný úradník teda nemôže podľa vlastného uváženia určovať lehoty na hlásenie sa, nakoľko takéto oprávnenie a právomoc zákonodarca zveril len do rúk súdu.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že súd je povinný už v rozsudku určiť lehoty, v ktorých je obžalovaný povinný sa osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka. Určenie lehôt na hlásenie sa u probačného a mediačného úradníka neprichádza do úvahy vo forme opatrenia o nariadení výkonu ochranného dohľadu podľa § 454 ods. 1 Trestného poriadku, pretože takéto opatrenie svojou najmä technickou - procesnou povahou nie je spôsobilé (nie je proti nemu prípustný opravný prostriedok) na ukladanie povinností zasahujúcich do práva na osobnú slobodu.

Preto najvyšší súd určil, že obžalovaný S. B. bude povinný po výkone trestu odňatia slobody osobne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka jedenkrát v kalendárnom týždni s tým, že takýto rozsah uloženej povinnosti považuje za dostatočný na to, aby bola zabezpečená primeraná kontrola správania sa obžalovaného po výkone trestu odňatia slobody.

S ohľadom na vyššie uvedené preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.